

Plan mot diskriminering och kränkande behandling i Trollbäckens förskoleverksamhet

Planen gäller från 2026-09-01

Planen ska revideras senast 2027-08-31

Ansvarig för planen: Rektor på Trollbäckens förskola

Innehåll

1. Vår vision
2. Delaktighet
3. Utvärdering
4. Främjande insatser
5. Kartläggning
6. Förebyggande åtgärder
7. Rutiner för akuta situationer

1. Vår vision

På Trollbäckens förskola ska alla barn och vuxna känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Förskolan har ett aktivt värdegrundsarbete som syftar till att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vi strävar efter att skapa en miljö där alla känner trygghet och glädje. Vårdnadshavare ska känna tillit och förtroende när de lämnar sina barn hos oss. Genom ett medvetet och inkluderande arbetssätt bygger vi relationer som främjar barnens utveckling och välbefinnande.

2. Delaktighet

Barnens delaktighet

På Trollbäckens förskola arbetar pedagogerna kontinuerligt med att främja barnens förståelse för normer, värden och allas lika värde. Genom ett inkluderande förhållningssätt uppmuntras barnen att visa respekt för varandra, lyssna aktivt och uttrycka sig på sitt eget sätt med utgångspunkt i att alla är olika och lika mycket värda. Utbildningen anpassas efter barnens ålder och mognad för att skapa relevans och trygghet i lärandet.

Pedagogerna genomför regelbundna observationer utifrån ett barnperspektiv, samt använder barnintervjuer och dagliga samtal som verktyg för att fånga barnens tankar och upplevelser. Tillsammans med pedagogerna är barnen delaktiga i att utforma gemensamma trivseregler för sin avdelning, vilket stärker ansvarstagande och samhörighet.

Under läsåret genomförs trygghetsvandringar där barnen, tillsammans med pedagogerna, kartlägger förskolemiljön både inomhus och utomhus för att identifiera eventuella otrygga platser.

Detta arbete bidrar till att skapa en trygg och tillgänglig miljö för alla barn.

För de äldsta barnen i 5-6-årsgruppen organiseras regelbundna träffar under året med syfte att bygga gemenskap och trygghet inför övergången till skolan. Pedagogerna följer barnens upplevelser av överinskolningen genom observationer, samtal med barnen och dialog med vårdnadshavare.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavarna har en viktig roll i förskolans arbete med att motverka diskriminering och kränkande behandling. Förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling finns tillgänglig på den digitala plattformen TYRA samt på kommunens hemsida. Detta ger vårdnadshavarna möjlighet att ta del av innehållet och lämna synpunkter.

Planen diskuteras vid vårdnadshavarmöten och utvecklingssamtal, vilket skapar en öppen dialog kring trygghet och likabehandling. När planen utvärderas delges resultatet till vårdnadshavarna, vilket bidrar till transparens och gemensamt ansvarstagande för barnens trygghet och välbefinnande.

Personalens delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är en integrerad del av Trollbäckens förskolas systematiska kvalitetsarbete. Den används i utbildningen och utvärderas kontinuerligt av rektor och medarbetare. Vid utvärdering deltar hela personalgruppen, och arbetslagens gemensamma reflektioner och slutsatser ligger till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Rektor ansvarar för att arbetet sker i linje med planens innehåll och att planen behandlas på APT, så att alla medarbetare är delaktiga och uppdaterade. Detta säkerställer att planen är ett levande dokument som bidrar till trygghet, likabehandling och kvalitet i förskolans verksamhet.

Förankring av planen

GRUPP	NÄR	HUR	ANSVARIG
Barn	I det dagliga arbetet.	Genom att barnen uppmuntras att reagera på saker som inte känns ok.	Pedagoger
Personal	I planering av pedagogisk verksamhet. I utvärdering och vid revidering av planen.	- Planen mot diskriminering och kränkande behandling utgör grunden för hur förskolans arbete planeras och genomförs i syfte att förebygga diskriminering och kränkande behandling. Den är ett aktivt verktyg i utbildningen och en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet - Planen utvärderas av respektive arbetslag varje år. Planen revideras av förskolan varje år.	Pedagoger Pedagoger
Vårdnadshavare	Genom insyn i det dagliga arbetet	Information delges löpande på TYRA	Pedagoger

3. Utvärdering

Hur har förra årets plan utvärderats?

Planen utvärderas kontinuerligt i respektive arbetslag samt på en utvecklingsdag i slutet av läsåret. I vårdnadshavares utvärderingsenkät berörs vissa av dessa frågor.

ÅTGÄRDER / MÅL	GENOMFÖRANDE	EFFEKT
MÅL Synliggöra förhållningssättet mot flickor och pojkar i utbildningen för att säkerställa att de får samma möjlighet till utveckling och lärande. MÅL Allas lika värde	Förändring av lärmiljöer utifrån ett genusperspektiv	Barnen vistas i befintliga lärmiljöer på förskolan och leker med allt material oavsett könstillhörighet
	Pedagogernas medvetna förhållningssätt	Barn löser i stort sett rollfördelning själva i leken
	Undervisning i mindre grupper	Pedagogen tillför inte könstypiska lekmönster/material till barnet, utan det är barnet fria vilja som styr-skapar trygga självständiga individer.
	Trygghetsvandringar	Barnet har fått förståelse för att lyssna på andra och har också få eget talutrymme.
	Trivselregler	Barnen upplever inga otrygga platser i vår inne- eller utemiljö.
	Pedagogens medvetna förhållningssätt	Barnen visar på kunskap i teorin, men när det blir en konflikt mellan barnen, glöms "allt" bort. Utomstående barn kan då bidra till att lösa konflikten på olika sätt.
		Barnen har större acceptans om att vi är olika och allas åsikter är lika mycket värda.

Delaktiga i utvärderingen av förra årets plan

Arbetslagen på Trollbäckens förskola har reflekterat och analyserat arbetet med pedagogisk dokumentation kopplat till värdegrundsfrågor. Barnen har varit delaktiga genom samtal, vardagssituationer, lek, undervisningstillfällen och dokumentation. Deras perspektiv har aktivt tagits tillvara i det systematiska arbetet.

Vårdnadshavarna har involverats genom en enkätundersökning under våren, vilket bidrar till en bredare förståelse för hur arbetet upplevs och vilka behov som finns. Resultatet från enkäten används som underlag för fortsatt utveckling av trygghetsarbetet och förskolans värdegrundsarbete.

Vad blev resultatet av utvärderingen?

Utvärderingen av genomförda insatser visar att arbetet haft god effekt i förhållande till uppsatta mål. Pedagogernas förhållningssätt har blivit mer medvetet och reflekterat, särskilt i bemötandet av barnen utifrån ett genusperspektiv och principen om allas lika värde.

Barnens upplevs trygga i förskolans olika miljöer. Inga otrygga platser har identifierats i förskolans inne eller utemiljö, vilket tyder på att trygghetsarbetet har haft önskad effekt och att lärmiljöerna upplevs som tillgängliga och säkra för alla barn.

Årets plan ska utvärderas senast

2027-08-31

Så här ska årets plan utvärderas

Planen mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas av arbetslagen utifrån genomförda aktiviteter. Utvecklingsgruppen ansvarar för att sammanställa arbetslagens reflektioner och resultat inför den årliga utvärderingen.

Som grund för utvärderingen används observationer och enkäter. Observationerna syftar till att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i relation till planens mål. Detta sker både i det dagliga arbetet och vid varje planeringstillfälle. Vårdnadshavarenkäten används som ett kompletterande underlag för att fånga vårdnadshavarnas perspektiv.

Rektor ansvarar för att utvärderingen genomförs i enlighet med planens mål och att resultaten behandlas i verksamheten, exempelvis på APT, för att säkerställa att planen är ett levande dokument som aktivt bidrar till trygghet och likabehandling i förskolan.

Ansvarig för att årets plan utvärderas är

Rektor

4. Främjande insatser

Namn

ALLAS lika värde

Områden som berörs av denna insats

- ☒ Kränkande behandling
- ☒ Kön
- ☒ Könsidentitet eller könsuttryck
- ☒ Etnisk tillhörighet
- ☒ Religion eller annan trosuppfattning
- ☒ Funktionsnedsättning
- ☒ Sexuell läggning
- ☒ Ålder

Diskrimineringsgrund	Vad ska göras?	När?	Vem är ansvarig?	När och hur ska uppföljning ske?
Kön	Personalen är delaktiga och visar hur lekmaterial kan användas i de olika lärmiljöerna. Personalen utgår från genusperspektivet i lärmiljöer. – Viktigt att tänka på förhållningssättet, hur bemöts flickor/pojkar med röstläge, kommentarer mm. –	Vid pedagogisk planering och i förskolans vardag.	Personal	På arbetslagstid
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Personalen pratar med barnen om hur familjer kan se olika ut, mamma-mamma-barn, mm.	Fortlöpande under läsåret	Personal	På arbetslagstid
Etnisk tillhörighet	Personalen pratar med barnen om att man kan se olika ut och kan komma från olika länder. Samt ta vara på personalens olika kompetenser.	Fortlöpande under läsåret	Personal	På arbetslagstid
Religion eller annan trosuppfattning	Personalen tar tillvara och uppmärksammar de olika religioner i vår närhet bland barn såväl som vuxna.	Fortlöpande under läsåret	Personal	På arbetslagstid

	Personalen har ett öppet och nyfiket förhållningssätt. Personalen tar tillvara på kunskap från vårdnadshavare, personal och barn. Uppmärksamma olika traditioner.			
Funktionsnedsättning	Personalen anpassar verksamheten utifrån varje barns behov. När det är aktuellt upprättas en rutin för det aktuella behovet tillsammans med specialpedagog. Personalen tänker på att ha en förskolemiljö som är tillgänglig för alla barn. Alla barn får förutsättningar att lyckas och uppleva sig vara en tillgång i gruppen. Det gäller utformande av fysisk miljö såväl som personalens förhållningssätt.	Fortlöpande Ta tillvara på barnens tankar och funderingar fortlöpande under dagen.	Personal	På arbetslagstid

Sexuell läggning	Personalen synliggör och bejaka olika familjekonstellationer. De äldre barnen arbetar med jaget/familjen och pratar då om olika familjekonstellationer.	Fortlöpande	Personal	På arbetslagstid
Ålder	Personalen vill se till barnets individuella förutsättningar. De introducerar och gör materialet tillgängligt i lek och lärmiljöer så att barnen blir självständiga och känner att de lyckas.	Fortlöpande	Personal	På arbetslagstid

Mål och uppföljning

Under hela terminen ska systematiska kartläggningar genomföras inom varje arbetslag. Dessa kartläggningar följs kontinuerligt upp och utvärderas i respektive arbetslag, och resultaten lyfts därefter i utvecklingsgruppen för vidare analys och gemensamt utvecklingsarbete på enhetsnivå.

Kartläggningarna ska ha en tydlig koppling till barnens vardagliga verksamhet och utgå från återkommande situationer i förskolans miljö. Syftet är att skapa en relevant och kontextnära grund för reflektion, lärande och utveckling, både för barn och pedagoger.

Åtgärder för att nå målen

Arbetet med Kartläggningarna planeras och genomförs i respektive arbetslagsarbete.

Ansvariga för insatsen

- **All personal** ansvarar för att aktivt bidra till kartläggningarna genom att observera, dokumentera och uppmärksamma utvecklingsområden i den dagliga verksamheten.
- **Arbetslaget** ansvarar för att planera in kartläggningarna i verksamheten och säkerställa att de genomförs inom utsatt tidsram.
- **Rektor** ansvarar för att kartläggningarna används som underlag i det fortsatta undervisningsarbetet och för att samverka med all personal kring analys och utveckling.

Tidpunkt för när insatsen ska vara klar

Kartläggningarna genomförs återkommande under hela läsåret och ska vara genomfört senast 270531.

5. Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kartläggningen kommer att genomföras av pedagoger. Resultatet av kartläggningen kommuniceras med rektor som är ansvarig för att åtgärder utifrån kartläggningen sätts in.

Områden som berörs i kartläggningen

- ☒ Kränkande behandling
- ☒ Kön
- ☒ Könsidentitet eller könsuttryck
- ☒ Etnisk tillhörighet
- ☒ Religion eller annan trosuppfattning
- ☒ Funktionsnedsättning
- ☒ Sexuell läggning
- ☒ Ålder

Hur har barn och föräldrar gjorts delaktiga i kartläggningen?

Barn och vårdnadshavare är delaktiga i samtal med pedagoger, där barnens perspektiv och upplevelser tas tillvara. Barnen uppmuntras att spontant uppmärksamma sådant de upplever som fel eller utmanande i vardagen. Pedagogerna gör därefter en professionell bedömning av om det är kopplat till planens arbete. Värdegrundsarbetet genomsyrar hela vår verksamhet och utgör en grund för trygghet, respekt och inkludering.

Hur har personalen gjorts delaktiga i kartläggningen?

Pedagogerna är delaktiga genom samtal och reflektioner i arbetslagen och på gemensamma planeringsdagar för alla pedagoger på förskolan.

Resultat och analys av kartläggningen

De kartläggningar som genomförts under året ger en samlad bild av vilka undervisningsområden barnen har fått ta del av. Resultaten visar att det finns variationer mellan avdelningarna, vilket kan förklaras av flera faktorer exempelvis barngruppens sammansättning, personalens kompetenser samt vilka pedagoger som är verksamma på respektive avdelning.

Ett gemensamt tema under året har varit arbete med religioner och kulturer. Även om detta område har behandlats, har det inte skett i den omfattning som vi önskat. Vissa avdelningar har arbetat med flera olika religioner och kulturer, medan andra främst har fokuserat på svenska traditioner.

För att stärka likvärdigheten i undervisningen ser vi ett behov av att i högre grad dela kunskap och erfarenheter kollegialt. Det finns också en stor potential i att ta tillvara den kunskap och de perspektiv som både barn och vårdnadshavare bär med sig, vilket kan berika undervisningen och bidra till ett mer inkluderande arbetssätt.

6. Förebyggande åtgärder

Namn

Barn ska känna sig trygga och lika värdefulla

Områden som berörs av denna insats

- ☒ Kränkande behandling
- ☐ Kön
- ☐ Könsidentitet eller könsuttryck
- ☐ Etnisk tillhörighet
- ☐ Religion eller annan trosuppfattning
- ☐ Funktionsnedsättning
- ☐ Sexuell läggning
- ☐ Ålder

Mål och uppföljning

Vi uppmärksammar allas lika värde.

Åtgärder

Förskolan ska precisera och tydliggöra vad en kränkandebehandling är och innebär, för både barn och personal. Arbetet innebär att personalen ska diskutera och bli mer medvetna om vad en kränkning är och vad det är all personal och barn ska förhålla sig till på Trollbäcken.

Vårdnadshavarnas synpunkter är viktiga och är något betydelsefullt i arbetet.

Motivering till vald åtgärd

Planeringen för arbetet läggs på all verksam personal på enheten, vilket bidrar till ökad likvärdighet för alla barn på Trollbäcken. Genom ett kollegialt arbetssätt över hela enheten bidrar det till en samsyn kring begreppet.

För att hela enheten ska arbeta främjande.

Ansvariga för insatsen

All personal samt rektor som följer upp.

Tidpunkt för när förebyggande åtgärd ska vara klar

Vårterminen 2027

7. Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på förskolan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Förskolan följer Östra Göinge kommuns rutin för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. I enlighet med denna rutin sker en fortlöpande utvärdering av verksamhetens arbete

för att tidigt identifiera och förebygga diskriminering och kränkningar. Utvärderingen utgår från de punkter som tidigare beskrivits i planen och är en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Genom ett medvetet och kontinuerligt arbete skapas en trygg och inkluderande miljö där alla barn ges möjlighet att utvecklas och känna sig respekterade. Arbetet genomsyras av förskolans värdegrund och bygger på ett aktivt engagemang från all personal.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Vårdnadshavare uppmanas att i första hand vända sig till personalen på barnets avdelning och i andra hand till rektorn på förskolan.

Stjärnan 044-7756345

Solen 044-7756346

Regnbågen 044-7756347

Månen 044-7756344

Molnet 0721-845893

Rektor 044-7756038

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Förskolan följer Östra Göinge kommuns rutin för arbetet med diskriminering och kränkande behandling. Blanketter som används finns på Intranätet (Ögat). Detta innebär följande:

ÅTGÄRD	NÄR SKA DET VARA KLART	ANSVARIG
1. Pedagog informerar rektor som anmäler misstanke om kränkning till huvudman.	Snarast efter kännedom	Pedagog som fått kännedom om händelsen.
2. Samtal sker med både den utsatte och den som utsatts för att kartlägga vad som hänt och för att få eventuella kränkningar att upphöra. Hänsyn tas till de berörda ålder. Samtal sker även med berörda vårdnadshavare.	Snarast efter anmälan	Pedagog som fått kännedom om händelsen. Vid behov stöttar rektor med utredningsarbetet.
3. Hela arbetslaget kartlägger nuläget på avdelningen, detta bör ske på individ-, grupp- och organisationsnivå.	Snarast efter anmälan	Arbetslaget.
4. Vid de tillfällen som kartläggningen visar att diskriminering, trakasserier eller kränkningar har skett: Samtal och beslut i arbetslaget om vilka åtgärder som krävs på individ-, grupp- och organisationsnivå. Vårdnadshavarna informeras gällande åtgärderna. Vid behov kontaktas även centrala barn och elevhälsan.	Snarast efter det att utredningen är färdigställd.	Rektor tillsammans med arbetslag.
5. Uppföljning av åtgärderna genom ny kartläggning.	Inom två månader från det inträffade	Rektor

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Förskolan följer Östra Göinge kommuns rutin för arbetet med diskriminering och kränkande behandling. Blanketter som används finns på Intranätet (Ögat). Detta innebär följande:

ÅTGÄRD	NÄR SKA DET VARA KLART	ANSVARIG
1. Pedagog informerar rektor som anmäler misstanke om kränkning till huvudman.	Snarast efter kännedom	Pedagog som fått kännedom om händelsen.
2. Samtal sker med både den utsatte och den som utsatts för att kartlägga vad som hänt och för att få eventuella kränkningar att upphöra. Hänsyn tas till barnets ålder. Samtal sker även med berörda vårdnadshavare.	Snarast efter anmälan	Rektor.
3. Hela arbetslaget kartlägger nuläget på avdelningen, detta bör ske på individ-, grupp- och organisationsnivå.	Snarast efter anmälan	Arbetslag med ledning av rektor.
4. Vid de tillfällen som kartläggningen visar att diskriminering, trakasserier eller kränkningar har skett: Samtal och beslut i arbetslaget om vilka åtgärder som krävs på individ-, grupp- och organisationsnivå. Vårdnadshavarna informeras gällande åtgärderna. Vid behov kontaktas även centrala barn och elevhälsan. Rektor kontakter HR.	Snarast efter det att utredningen är färdigställd.	Rektor tillsammans med arbetslag.
5. Uppföljning av åtgärderna genom ny kartläggning.	Inom två månader från det inträffade	Rektor

Rutiner för uppföljning

Tidsplan preciseras ovan. Anmälan, utredning och uppföljningar sker på avsedda blanketter som finns på intranätet (Ögat)

Rutiner för dokumentation

Tidsplan preciseras ovan. Anmälan, utredning och uppföljningar sker på avsedda blanketter som finns på intranätet (Ögat)

Vem är ansvarig?

Rektor

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- * En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- * När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- * En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]

* En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]

Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

* Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]

* David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

* Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]

* Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]